Aluehallitus 26.10.2026 § 208

§ 208

Vastauksen antaminen valtuutettu Kokon ja 35 muun valtuustoaloitteeseen koskien kielistrategian laatimista (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Sarekoski Kimmo
Öberg Benita

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää antaa seuraavan vastauksen valtuustoaloitteeseen:

Valtuutetut ovat esittäneet aloitteessa huolensa sekä hoitohenkilöstön riittävyydestä sekä henkilöstön kielitaidosta ja sen kehittämisestä. Tässä vastauksessa keskitytään kielitaitoon ja sen kehittämiseen liittyviin kysymyksiin, erityisesti koskien kansalliskielten osaamista.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on kaksikielinen hyvinvointialue, mikä tarkoittaa, että suomen- ja ruotsinkielisten asukkaiden kielelliset oikeudet ja tarpeet tulee toteuttaa ja huomioida yhdenvertaisesti. Kaikki hyvinvointialueen palvelut tulee järjestää siten, että asukkaat voivat saada palvelua omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Mahdollisuus käyttää omaa kieltä ja saada palvelua omalla kielellä on keskeinen edellytys kielellisten oikeuksien toteutumiselle, ja asiakas päättää, millä kielellä palvelu annetaan.

Kansalliskieliohjelman (Aluehallitus 18.12.2023 § 10) mukaisesti hyvinvointialue tarjoaa kielikoulutuksia, jotta henkilöstöllä on mahdollisuus kehittää kielitaitoaan.

Kielikoulutuksia on vuosien 2023–2026 kuluessa järjestetty yhteensä 53 kpl ja niihin on osallistunut yhteensä 502 henkilöä.

Ruotsin kieli on vähemmistökieli, joten kielikoulutuksien pääpaino on ollut ruotsin kielessä. Suomen kielen koulutusta on lisätty vuonna 2026, kun koulutuksen tarve ja kohderyhmä on ollut paremmin tiedossa. Kielikoulutuksia on järjestetty suomen ja ruotsin lisäksi myös englannin kielestä.

Koulutukselle ei pääsääntöisesti ole asetettu tavoitetasoa. A0-A1 tason kielikoulutuksissa keskitytään kielen alkeisiin. Ammattisanastoa harjoitellaan tasolta A2 alkaen, jolloin kielikoulutusryhmiä on jaettu ammattialoittain. Alla tilastotietoa koulutuksista:

Osallistujamäärä lukukausittain ajalla 2023-2026

Ajankohta	Ruotsi	Suomi	Englanti
Syys 2023	30	18	
Kevät 2024	40	10	9
Syksy 2024	60		
Kevät 2025	60	27	
Syksy 2025	60	15	
Kevät 2026	40	20	
Syksy 2026	40	63	10

Kielikoulutusten lukumäärä kielitaitotasoittain ajalta 2023-2026

Taitotaso	Ruotsi	Suomi	Englanti
A0 kaikille avoin		2	
A1 kaikille avoin	15	1	1
A2 Hallinto*	1		
A2 Sote**	10	4	1
B1 Hallinto***	1		
B1 Sote****	4	5	
Taso ei tiedossa Sote-ammattilaiset	8		

Kielitaitotasojen selosteet

*A2 Hallinnon työntekijät

** A2 Sote-ammattilaiset

*** B1 Hallinnon työntekijät

**** B1 Sote-ammattilaiset

Kansalliskieliohjelmallamme on kolme yleistä tavoitetta:

- Palvelut ovat yhdenvertaisesti saatavilla molemmilla kansalliskielillä.
- Meillä on riittävästi kaksikielistä henkilöstöä.
- Meillä on toimiva kaksikielinen organisaatio.

Kansalliskieliohjelma päivitetään vähintään kerran jokaisen valtuustokauden aikana. Seuraava päivitys on suunniteltu toteutettavaksi kevään 2027 aikana. Päivityksen yhteydessä tavoitteena on vahvistaa entisestään kielitietoisuuteen,

kieliosaamiseen sekä työnantajan vastuuseen henkilöstön kielitaidon tukemisessa liittyviä kysymyksiä. Tavoitteena on kehittää kielitietoista toimintakulttuuria, jossa kielen merkitys palvelun laadun, asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä asiakaskokemuksen kannalta huomioidaan järjestelmällisesti kaikessa toiminnassa.

Hyvinvointialueen tulee edistää kielitietoisuutta, tarjota tukea suomen ja ruotsin kielen oppimiseen, varmistaa mahdollisuudet ammattikielen kehittämiseen, kehittää kielitaidon seurantaa sekä selkeyttää työnantajan ja esihenkilöiden vastuuta henkilöstön kielitaidon tukemisessa.

Hallitusohjelmaan sisältyy lisäksi valtion tukema kehittämishanke vuosille 2024–2027 Porvoon ja Raaseporin sairaaloiden verkostomaisten osaamiskeskusten kehittämiseksi. Hankkeen tavoitteena on tukea ja kehittää sitä osaamista ja niitä toimintamalleja, joita tarvitaan kielellisten oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Yksi hankkeen osatavoitteista on kehittää uusia kielten oppimisen menetelmiä ja kielitietoisia oppimisympäristöjä. Tavoitteina ovat muun muassa:

• vahvistaa ammattihenkilöiden kielitaitoa ja kielitietoisuutta,

• luoda verkostomaisia rakenteita, jotka tukevat kielellisten oikeuksien toteutumista organisaatiorajojen yli,

• parantaa opiskelijoiden kielitaitoa ja kielitietoisuutta siten, että oikeus saada hoitoa suomeksi ja ruotsiksi voidaan turvata.

Työtä toteutetaan muun muassa kieliverstaiden eli yhdessä tapahtuvan kielen työstämisen ja harjoittelun sekä käytännön toimenpiteiden avulla, jotka vahvistavat kielitietoisuutta päivittäisessä työssä. Toimenpiteet kohdistuvat sekä henkilöstöön että opiskelijoihin, ja niiden tavoitteena on lisätä ymmärrystä kielen merkityksestä asiakas- ja potilaskohtaamisissa sekä kannustaa asiakkaan tai potilaan oman kielen käyttöön.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella työskentelee myös henkilöitä, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi. Heidän kielitaitonsa kehittäminen on tärkeää yhdenvertaisten ja laadukkaiden palveluiden varmistamiseksi. Myös tämä henkilöstö kuuluu organisaatiossa jatkuvasti kehitettävien kielitietoisuustoimenpiteiden, koulutusten ja kieliverstaiden piiriin, joissa painopiste on erityisesti ruotsin kielessä.

Valtuustoaloitteessa on nostettu esille myös kansainvälisen rekrytoinnin kehittäminen kielellisen osaamisen näkökulmasta. Tämänhetkisen tilanteen osalta voidaan todeta,

että jokainen meille saapunut filippiiniläishoitaja on suorittanut kotimaassaan ennen lähtöä suomen kielen koulutuksen ja siihen liittyvän tentin A2.2-tasoon asti, jotta ovat saaneet lähtöluvan Suomeen. Tämän jälkeen kielen oppiminen jatkuu opintojen yhteydessä sekä päivittäisessä työssä työyhteisön kanssa. Lisäksi heidän mahdollisia kielihaasteitaan seurataan ja heille tarjotaan tukea ja kielikoulutuksia tarpeen mukaan. Nyt syksyllä on alkamassa täydentäviä suomen kielen koulutuksia 2025 syksyllä saapuneelle ryhmälle.

Tavoitteena on päästä B1-tasolle (ja siitä ylöspäin) oppisopimusopintojen valmistumiseen mennessä.

Lyhyesti kielitaidon tasoista:

A2.2: Kehittyvä peruskielitaito, perustason kielenkäyttäjä, ymmärtää tuttuja sanoja ja lauseita, pystyy hoitamaan rutiininomaisia ja konkreettisia arkipäivän perustarpeita. Kirjoittamalla selviytyy tavanomaisissa arkitilanteissa.

B1.1: Itsenäinen kielenkäyttäjä, selviytyy useimmista arkielämän tilanteista. Ymmärtää tuttujen aiheiden pääkohdat.

Marraskuussa saapuvasta uudesta hoitajaryhmästä puolet ovat opiskelleet ruotsin kieltä lähtömaassa ja heidät sijoitetaan ruotsinkielisiin yksiköihin. Tälle koko marraskuussa saapuvalle ryhmälle suunnitellaan kielikoulutuksia keväälle -27.

Edellä esitetyn perusteella voidaan katsoa, että aloitteen tavoitteet otetaan huomioon sekä käynnissä olevassa kehittämistyössä että sisällyttämällä ne Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kansalliskieliohjelman tulevaan päivitykseen. Hyvinvointialue tukee tavoitteiden saavuttamista myös työnantajana edistämällä kaksikielistä toimintakulttuuria sekä tarjoamalla henkilöstölle mahdollisuuksia kehittää suomen ja ruotsin kielen taitoaan.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. merkitä aluehallituksen antaman vastauksen valtuustoaloitteeseen tiedoksi, ja

2. todeta valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Digipalvelujohtaja Kuukka poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.43.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Valtuutettu Kokon sekä 35 muuta valtuutettua ovat jättäneet aluevaltuuston kokouksessa 9.6.2026 § 50 aloitteen koskien kielistrategian laatimista.

Toimivalta

Hallintosäännön 26 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaan liittyvissä asioissa. Aloitteeseen, jolla ei ole talousarviovaikutuksia ja jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, tulee aluehallituksen esitellä vastaus aluevaltuuston käsiteltäväksi ensi tilassa, viimeistään puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä.

Liitteet

1 Valtuutettu Kokon ja 35 muun valtuustoaloite koskien kielistrategian laatimista

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria